

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	A. van den Brink/P.R.B. Zoetbrood	Datum	16 oktober 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	11737760
E-mail	pascal.zoetbrood@utrecht.nl	Onderwerp	Evaluatie Actieplan zelfbeheer openbaar groen en verbetering dienstverlening voor bewonersinitiatieven
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Groen, openbare ruimte, mobiliteit, participatie

Geachte leden van de raad,

Wij investeren in een groene, gezonde, duurzame en aantrekkelijke stad voor iedereen. We werken aan een openbare ruimte die gedomineerd wordt door rijdende en geparkeerde auto's naar een veel groenere omgeving waar het prettig verblijven, fietsen, wandelen en sporten is. Bewoners kunnen daar ook zelf een bijdrage aan leveren door hun straat of buurt mooier en aangenamer te maken.

In deze brief informeren wij u over twee onderwerpen: de evaluatie van het actieplan zelfbeheer openbaar groen en over de verbeterde en toegankelijke online pagina op de gemeentelijke website ([motie M2022/343 Fysieke loketten](#)). De online pagina is voor bewoners die plannen hebben voor verfraaiing en verbetering van de openbare ruimte zoals meer groen in de straat (zoals geveltuinen, boomspiegels en bomen), meer plek om fietsen te stallen en ruimte voor ontmoetingsplekken. Ook informeren wij u over het opheffen van parkeerplaatsen om deze veranderingen in het straatbeeld waar te maken.

Evaluatie Actieplan zelfbeheer openbaar groen en Buurtnatuur030

Met het Actieplan zelfbeheer zetten wij in op een laagdrempelige aanpak voor nieuwe zelfbeheerinitiatieven. Zelfbeheer moet makkelijk te regelen zijn: het moet voor inwoners duidelijk zijn wat de mogelijkheden zijn en bij wie ze terecht kunnen. Het onderdeel zelfbeheer op de gemeentelijke website is verbeterd en de backoffice is gestroomlijnd voor snellere afhandeling van aanvragen. Daarnaast hebben we nu een wijkaanspreekpunt voor de communicatie en samenwerking tussen zelfbeheerders en de gemeente. De contactgegevens van het wijkaanspreekpunt staan op de gemeentelijke website over zelfbeheer. Tot slot actualiseren wij momenteel de overeenkomsten voor (grotere) zelfbeheerinitiatieven, zoals stoeptuinen. Het is namelijk niet van alle contracten duidelijk of de zelfbeheerders nog actief zijn. Met deze actualisatie krijgen wij een actueel beeld van het aantal nog actieve zelfbeheercontracten in onze gemeente. Hiermee spelen wij ook in op veranderende wensen en behoeften van zelfbeheerders. Dit verwachten wij in Q4 van 2023 af te ronden.

In 2022 is de gemeente samen met Utrecht Natuurlijk en Milieucentrum Utrecht het platform Buurnatuur030 gestart (www.buurnatuur030.nl). Buurnatuur030 is een netwerk voor groene buurtinitiatieven in Utrecht. Dit platform fungeert als een (digitale) ontmoetingsplek voor groene doeners en iedereen die groen in Utrecht een warm hart toedraagt. Samen met Buurnatuur030 informeerden wij in de zomer van 2022 onze inwoners over de mogelijkheden voor zelfbeheer via een online campagne. Wij hebben daarbij ook Buurnatuur030 als platform onder de aandacht gebracht. Dit zorgde voor meer bezoekers voor deze website en nieuwe leden voor Buurnatuur030.

Opzetten toegankelijke online pagina (online loket)

De uitvoering van het Actieplan zelfbeheer heeft voor bewoners dus al tastbare resultaten opgeleverd. Met de introductie van een vernieuwde online pagina op de gemeentelijke website (toegezegd tijdens de behandeling van de Begroting 2023) bouwen wij hierop voort. Deze online pagina biedt bewoners die meer groen in hun straat wensen, bijvoorbeeld door aanleg geveltuinen of groene boomspiegels, de mogelijkheid om **sneller en beter** een aanvraag bij ons in te dienen. Het kan daarbij ook gaan om andere verbeteringen in de openbare ruimte, zoals meer fietsenrekken, meer ruimte voor voetgangers of fijne ontmoetingsplekken.

Eén van de manieren om ruimte te creëren is het opheffen van straatparkeerplekken. In het coalitieakkoord spraken we af om jaarlijks stadsbreed 0,5 - 1% van de bestaande parkeerplekken op te heffen. We bundelen alle aanvraagmogelijkheden voor vergroenen en fietsparkeren in de openbare ruimte door bewoners in één online pagina op de gemeentelijke website. Daarnaast fungeert het wijkbureau als de fysieke locatie met hetzelfde doel. Dit sluit aan bij de inhoud van de raadsbrief "[herijken samen stad maken](#)" van 21 maart 2023 waarin we aangaven dat we bij de (her)ontwikkeling en in het beheer van de openbare ruimte kansen zien voor meer zeggenschap van Utrechters. De online pagina:

- Wordt een plek waar bewoners met behulp van een zogenaamde **menukaart** ([conform toezegging met ID 256 tijdens de begrotingsbehandeling in de commissie MGOR op 20 en 21 oktober 2022](#)) initiatieven kunnen indienen voor verbeteringen van de openbare ruimte. De menukaart bevat referentiebeelden en een korte uitleg van een selectief aantal producten. Dit zijn bijvoorbeeld fietsenrekken of –trommels, een geveltuin, een groenere boomspiegel, of stoeptuinen die waar mogelijk boomspiegels kunnen verbinden ([conform toezegging op motie M278 Bomen Verbinden \(ID: 5538\), ingebracht in debat voorjaarsnota van 6 juli 2023](#)). Een onderdeel van het aanbod is ook het vergroenen van parkeerplaatsen door het aanbieden van een kant en klare module voor een vaste groenzone die aangelegd kan worden zonder een langdurig proces van ontwerp en aanlegvoorbereiding. We monitoren hoe dit loopt en sturen indien nodig bij. Het gestandaardiseerde aanbod is bedoeld om bewoners sneller en laagdrempeliger te kunnen helpen bij hun initiatieven. Naast deze online dienstverlening blijft natuurlijk de optie bestaan voor het indienen van vergroeningsinitiatieven via het wijkbureau.
- Is onder andere gekoppeld aan het **Initiatievenfonds**. Eén van de voorwaarden voor een bijdrage uit het Initiatievenfonds is draagvlak, zo bevestigt ook de herijking van het Initiatievenfonds die u in het vierde kwartaal van 2023 ontvangt. Aanvragers moeten kunnen aantonen dat hun initiatief voldoende draagvlak heeft, dat wil zeggen dat de buurt de voorgestelde aanpassingen accepteert. Bij bezwaren wordt gekeken naar hoe zwaarwegend de verschillende belangen zijn, ook in relatie tot de stedelijke ambities. We zien dat het opheffen van parkeerplaatsen vaak gevoelig ligt en regelmatig leidt tot spanningen in de buurt. Tegelijkertijd zien we ook dat het invoeren van betaald parkeren op verschillende plekken (bijvoorbeeld in Rivierenwijk en Dichterswijk) zorgt voor vermindering van de parkeerdruk en tot veel lege parkeerplekken. Daarnaast is het een ambitie vanuit het coalitieakkoord om parkeerplekken op te heffen en om ze te vergroenen of om fietsenrekken te plaatsen. Hoe dan ook gaan wij op dit thema een zorgvuldige meting en beoordeling uitvoeren om te voorkomen dat een kleine aanpassing in de straat leidt tot grote conflicten in de buurt.

Aandachtspunten bij het verbeteren van de online pagina voor initiatieven zijn:

- De mogelijke uitputting van het Initiatievenfonds. We monitoren de budgetuitputting en houden ook in de gaten of er voldoende financiële ruimte blijft voor andere initiatiefaanvragen die binnenkomen bij het Initiatievenfonds die niet gaan over de fysieke leefomgeving. We rapporteren daar jaarlijks over via de Jaarstukken. Het inrichten van de online pagina kost tijd en doen we stapsgewijs. De online pagina verwachten we in Q1 2024 live te zetten. Hierover informeren we partners zoals Buurnatuur030 en Stichting Utrecht Natuurlijk. Deze online pagina gaan we monitoren en verder door ontwikkelen.

Ambitie coalitieakkoord opheffen parkeerplaatsen

Met deze online pagina dragen we ook bij aan het uitvoeren van de ambitie uit het coalitieakkoord om stadsbreed 0,5 – 1,0% van de autoparkeerplaatsen op te heffen. Andere instrumenten om parkeerplaatsen op te heffen zijn:

- Minder parkeerplaatsen aanleggen bij herinrichtingen van de openbare ruimte, zoals bij de aanleg van de Fietsroute om de Noord en de herinrichting van de Oosterkade en de Westerkade.
- Een integrale buurtaanpak ("buurtpuzzel"): in Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht hebben we budgetten beschikbaar vanuit het Meerjarengroenprogramma om grotere vergroeningsinitiatieven uit te voeren. In Rivierenwijk starten we samen met de bewoners een integrale "buurtpuzzel" om aan de slag te gaan met het verbeteren van de openbare ruimte door onder andere het opheffen van parkeerplaatsen.
- Aanpak binnenstad autoluw: in de binnenstad zetten we jaarlijks 50 parkeerplekken om.
- Stadsbreed zoeken we ten slotte naar de plekken in de stad waar er een overschot is aan parkeerplekken (dus waar een (heel) lage parkeerdruk is) en zetten deze om.

We verwachten hiermee een stevige stap te kunnen zetten in het realiseren van de ambitie opheffen autoparkeerplaatsen. We monitoren jaarlijks de voortgang en indien nodig schalen we de inzet op.

Via het duurzaamheidsverslag houden wij u jaarlijkse op de hoogte over de behaalde resultaten ten aanzien van het vergroenen van de openbare ruimte. Wij gaan er vanuit u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester